

Oslo, 13. februar 2009

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

HØRINGSUTTALELSE TIL FJERNVARMEUTBYGGING I RÆLINGEN KOMMUNE, VIKEN SKOG BA

Norges Naturvernforbundet avgir herved uttalelse til Viken Skog BAs søknad om konsesjon for utbygging av fjernvarmeanlegg i Rælingen kommune.

Innledning

Norges Naturvernforbund mener det er helt nødvendig at alle søknader om fjernvarmekonsesjoner ses i sammenheng med lokale energi- og klimaplaner. I Rælingen har vi endelig fått en situasjon der kommunen gjør det som er Naturvernforbundets krav: Utbyggingen av fjernvarme vurderes i lys av kommunens plan for energieffektivisering og overgang fra fossile til fornybare brensler. På denne måten kan vi få hensiktsmessig utbygging av fjernvarme.

Situasjonen

Som kjent er det søkt om konsesjon for en rekke fjernvarmeanlegg på Romerike og i Oslo og Akershus. Et stort antall prosjekter har vært og er til behandling. Noen få er avslått. Alle prosjektene skal bruke treflis eller pellets som hovedbrensel. Søknadene kan ikke vurderes isolert. Søknaden til Viken Skog BA må bl.a. ses i sammenheng med Bio Varme Akershus AS' søknad om fjernvarme i Rælingen kommune.

Komité for klima og miljøvern i Rælingen har i møte 28. januar 2008 hatt projektskisse til *Kommunedelplan for energi og klima for Rælingen kommune* til behandling. Planen forutsettes å bli ferdig til høsten. Kommunestyret i Rælingen har i sin behandling av spørsmålet om konsesjoner for fjernvarme derfor bedt NVE om å utsette behandlingen av konsesjonene til høsten.¹

I flere kommuner og regionråd på Romerike og i Akershus er arbeidet med energi- og klimaplaner i gang. Alle fjernvarmeprosjektene som er planlagt i regionen, må behandles med utgangspunkt i dette arbeidet.

Naturvernforbundets innspill

I en uklar situasjon med hensyn til utbygningsområder og varmesentraler vil Naturvernforbundet fokusere på viktige krav til fjernvarmeutbygninger i kommuner generelt og Rælingen spesielt:

1. Kommunene har hatt tid til å erstatte de tidligere energiplanene med lokale energi- og klimaplaner. NVE bør nå kreve at kommunen har en slik plan for å behandle søknad om fjernvarmekonsesjon.
2. I regioner som Romerike, der det er en rekke sammenknyttingsmuligheter for fjernvarmenettene, må NVE kreve regional planlegging. Kanskje bør det være krav

¹ Kommunestyret - 04.02.2009. PS 09/8

<http://www.ralingen.kommune.no/Modules/article.aspx?ObjectType=Article&Article.ID=803&Category.ID=59>

om en fylkesdelsplan. I Sverige, som ligger foran Norge i løypa, er slike sammenknyttinger en viktig premiss.

3. Fjernvarme i store nett kan være "best", men i mindre befolkede områder og i utkantene av fjernvarmenettene kan de mindre og aller minste nærvarmeløsningene være bedre. Fellesnevneren er vannbåren varme og varmt tappevann, ikke minst at veien er åpen for varmegjenvinning fra avløp og tilførsel fra solfangere.
4. Naturvernforbundet vil bestemt advare mot å legge for høye varmebehov til grunn når fjernvarme og nærvarme veies mot hverandre. Nye felt slik som det er eksempel på i planene for Rælingen, må ha varmebehov som maks ligger på det nye bygningsdirektivet.
5. Naturvernforbundet krever at energieffektivisering legges til grunn i planene. I dagens "tiltakssituasjon" bør vi regne med ekstra innsats for å redusere varmemeforbruket i eksisterende boligmasse. Fjernvarmeutbygning må gjennomføres etter slike langsiktige mål.
6. Naturvernforbundet vil advare mot ensidig satsing på flis- og pelletsfyring. Vi er betenkt over at brenselbransjen planlegger anlegg uten å vurdere andre muligheter, fremst spillvarme av ulike slag samt varmepumper. Avløpsrensing gir grunnlag for utråtning til biogass og varmen i avløpet som varmegiver til varmepumpe. Til sist må vi peke på at tettsteder som ligger nær vann og vassdrag, bør vurdere rene varmepumpeløsninger som alternativ.
7. Naturvernforbundet mener at tiden er inne for å utrede kraftvarmeanlegg basert på flis. Teknologisk fins nå både mellomstore og store løsninger. Det totale forbruket av flis på Romerike blir ganske betydelig, og det er derfor tvingende nødvendig å se på hvilken anvendelse som gir den største klimanytten: varme, kraftvarme eller biodrivstoff. I Sverige bygges kraftvarme i stor grad. Rene varmeanlegg blir i noen tilfeller ombygd til kraftvarme. Grunnlaget for anleggene er fjernvarme som grunnlast.
8. Biogassanlegg er enkelt å bygge ut som kraftvarmeanlegg. Med 30–40 prosent el-energi som biprodukt blir det en mer høyverdig utnyttelse av denne bioressursen. Romerike har ressursgrunnlag for slike anlegg.
9. El-energi som biprodukt fra biobrensel i kraftvarme kan utnyttes i varmepumper og dermed gi totalt omkring 150 prosent varmeenergi av biobrenslens nedre brennverdi. Brukt kombinert som spisslast istedenfor olje eller naturgass vil det gi store CO₂-reduksjoner.
10. Naturvernforbundet vil påpeke at uttak av biomasse ikke må være en trussel mot skogens artsmangfold. Flis og pellets må være miljøsertifisert.

Avslutningsvis ber vi understreke at flere av våre innspill bør ha verdi for andre fjernvarmesaker som vil komme. Vi diskuterer gjerne dette temaet nærmere med NVE.

Med vennlig hilsen
Norges Naturvernforbund

Holger Schlaupitz
fagleder